

uže nikdo ne dvoji, da je bila banana še le kasneje v Ameriko prinesena.

Politične stvari.

Interpelacija slovenskih poslancev

v zadevah slovenskih srednjih šol.

V 153. seji visoke poslaniške zbornice dné 13. maja t. l. je bila sprejeta resolucija, ki vladi naroča, da naj izvrši od zbornice uže večkrat sprejete resolucije in na gimnazijah v Gorici, Trstu, Mariboru in Celji napravi slovenske, v Pazinu pa hrvatske paralelke, in sicer s pričetkom šolskega leta 1887/88, ob enem pa opusti pripravne šole, ki v Celji in v Gorici obstojé za slovenske učence.

Šolsko leto 1887/88 se je sicer uže prej kakor pred mesecem začelo, ali podpisanim ni znano, je li in kaj je storila naučna uprava, da izvrši dotično naročilo ljudskega zastopništva.

Podpisani opozarjajo, da se visoka poslaniška zbornica v preteklem zasedanji ni prvokrat pečala s to za duševni razvoj dveh narodov silno važno zadevo, ampak da se je ta reč od leta 1881 sem vsako leto v točno izraženih resolucijah zahtevala. Ako so se te resolucije meni nič tebi nič prezirale, morajo podpisani izreči, da se dosledno preziranje takih v zakonu utemeljenih naročil po naučni upravi ne vjema z oziri, ki jih v konstitucionalnih državah izvrševalna oblast dolžuje postavodajalni.

Ravno tako se to ravnanje ne vjema s točno izjavo, ki jo je v tej zadevi o svojem časi njegova ekscelenca dala v budgetnem odseku. Ko je bilo namreč pri razpravi državnega proračuna za l. 1886 v budgetnem odseku sproženo vprašanje zaradi slovenskih paralelk, je gospod minister priznal načelno pravico do njih, ali ob enem povdarjal, da je treba prej čakati, kakošen uspeh se bode gledé poučevanja v nemškem jeziku pokazal pri mladini, ki se izobražuje v slovenskih paralelkah na Kranjskem, in da bode od tega odvisna ustanovitev novih slovenskih paralelk.

Pri pretresanji državnega proračuna za leto 1887 prišla je ta zadeva zopet v razgovor, in gospod minister je pri tej priliki na podlagi uradnega poročila pripoznal, da so vspehi v nemškem jeziku, zlasti na ljubljanski gimnaziji, ugodni. Po tej veljavni izjavi je toraj odpravljen zadnji zadržek, ki bi bil morda naučno upravo silil upirati se dotičnim zahtevam iz pedagogičnih vzrokov.

Ako se pa ustanovitev imenovanih paralelk z izgojevalnega stališča ne dá spodbijati, je tudi denarni pomisleki ne morejo zavirati, ker so po uradnih izkazih zadnjih treh let, objavljenih v dotičnih šolskih programih, uže sedaj ali v vseh ali pa vsaj v nekaterih spodnjih razredih paralelke na gimnazijah v Celji, Mariboru, Trstu in Gorici, in je tam toliko slovenskih učencev, da se kaj lahko združijo in v posebne razrede, ne da bi se državnemu zakladu vsled tega nakladalo količkaj izdat-

nejše breme. Rečemo, da bi bilo to gospodarstvu zeló na korist, ker bi po taki jezikovni organizaciji odpadli pripravni kurzi, ki so sedaj v Celji in Gorici in dajejo slovenskemu prebivalstvu povod vednim pritožbam, državi pa nakladajo v gospodarskem oziru neopravičljive stroške.

Z osnovo paralelnih razredov na gimnaziji v Paznu, eventuelno v Pulji, bi se sicer stroški nekoliko povikšali, toda to povikšanje bi bilo primeroma le majhno in se dá opravičevati s tem, da je le na ta način mogoče 140.000 hrvatskim prebivalcem mejne grofije Istrske prekrbeti priliko, da v svoje duševno izobraženje rabijo državne srednje šole.

In ko bi hotel kdo v začetku omenjeno resolucijo slednjič pobijati s znano, v novejšem času tolikanj priljubljeno krilato besedo o prevelikem številu gimnazijalcev in kazati na nevarnosti, ki jih to preveliko število napravlja družinskemu in državnemu razvoju, je očitvidno, kakor beli dan, da ta razlog gledé duševnega prizadevanja slovenskega in hrvatskega prebivalstva v Istri in njih tirjatev po primerni osnovi njihovih srednjih šol ni opravičen. Ne le da pri sedanji vravnavi njihovih srednjih šol nimajo nobene preobilnosti izobražencev, ki se izučujejo po gimnazijah, marveč je videti ravno nasprotna prikazen pri vseh strokah državne uprave, pri cerkvenih in drugih službah javnega življenja, kjer se kaže jako občutljivo pomanjkanje pripravnega, deželnih jezikov zmožnega osobja. Ne da bi se spuščali v nadrobno, za vsakateriga, ki le količkaj pozná dotične razmere, nepotrebno dokazovanje, podpisani njegovo ekscelenco vprašajo:

1. Je li naučna uprava doslej uže kaj storila, da bi izvršila v začetku omenjeno resolucijo, in zakaj se niso v njej zahtevane slovenske, oziroma hrvatske paralelke, odprle s pričetkom šolskega leta 1887/88?

2. Hoče li naučna uprava potrebno ukreniti, da se bode brez odloga zaukazala ustanovitev teh paralelk in da se bodo najpozneje odprle s pričetkom šolskega leta 1888/89?

Na Dunaji, 24. oktobra 1887.

(Sledé podpisi.)

Podučne stvari.

Nasledki „šnopsa“.

(Dalje.)

Kakor pri Podlipnjici, delala se je tudi še pri marsikateri drugi zaléški gospodinji vedno večja luknja v žepu domačega gospodinjstva od tistega časa sem, ko se je s Plahtačem seznanila in ga pogosteje v štacuni njegovi obiskovati pričela. Malim starim potrebam sledile so vedno večje nove potrebe; a — kolikor več bilo je teh, toliko bolj so se tudi novi izredni stroški pri gospodinjstvu množili. Kar je pa še huje, dobila je tudi prejšnja uzorna domača odgoja otrok, s Plahtačem hud udarec. Po Plahtačevih sladkih „bobkih“ postali so večinoma vsi zaleški otroci pravi „sladkosnedeži“; matere